

A9-0430/2023

12.12.2023

JELENTÉS

az emelkedő megélhetési költségek és az energiaválság hatásának nemi szempontjairól
(2023/2115(INI))

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Alice Kuhnke

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	20
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	23
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	24
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	25

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

on the gender aspects of the rising cost of living and the impact of the energy crisis (2023/2115(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére, valamint 3. cikkének (1) és (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8., 9., 10., 119., 122., 127., 151. cikkére, 153. cikkének (2) bekezdésére, valamint 156., 157., 191. és 194. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak a szociális jogokra és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó rendelkezéseire,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, a „senkit nem hagyunk hátra” elvére, valamint különösen a szegénység megállítását célzó 1. fenntartható fejlődési célra, a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők életkörülményeinek javítására irányuló 5. célra, valamint a fenntartható gazdasági növekedést célzó 8. célra,
- tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),
- tekintettel a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre²,
- tekintettel a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,

---

¹ HL L 211., 2009.8.14., 94. o.

² [HL L 315., 2012.11.14., 1. o.](#)

³ [HL L 328., 2018.12.21., 82. o.](#)

⁴ [HL L 158., 2019.6.14., 125. o.](#)

- tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁵,
- tekintettel a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/970 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁶,
- tekintettel az energiaszegénységről szóló, 2023. október 20-i (EU) 2023/2407 bizottsági ajánlására,
- tekintettel „Az ukrajnai orosz háború társadalmi és gazdasági következményei az Unióra – az Unió reagálási képességének megerősítése” című, 2022. május 19-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel „A nők szegénysége Európában” című, 2022. július 5-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje” című, 2021. május 26-i különjelentésére⁹,
- tekintettel a Bizottság energiaszegénységről szóló, 2020. október 14-i (EU) 2020/1563 ajánlására¹⁰,
- tekintettel az „Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség” című, 2020. október 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0662),
- tekintettel a Nemzetközi Energiaügynökség végfelhasználói energiaárakra és adókra vonatkozó adataira¹¹,
- tekintettel a Nemzetközi Valutaalap „The Fog of War Clouds the European Outlook” [A háború köde elhomályosítja az európai kilátásokat] című, 2022. októberi jelentésére¹²,
- tekintettel az Eurostat „Living conditions in Europe” [Életkörülmények Európában] című, 2022. évi tanulmányára¹³,
- tekintettel az Eurostat „Energy prices on the rise in the euro area in 2021” [Az energiaárak emelkedése az euróövezetben 2021-ben] című, 2022. február 10-i tájékoztató dokumentumára¹⁴,

⁵ [HL L 57., 2012.2.18., 17. o.](#)

⁶ [HL L 132., 2023.5.17., 21. o.](#)

⁷ HL C 479., 2022.12.16., 75. o.

⁸ HL C 47., 2023.2.7., 2. o.

⁹ [Európai Számvevőszék: „A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje”, 2021. május 26.](#)

¹⁰ HL L 357., 2020.10.27., 35. o.

¹¹ [Nemzetközi Energiaügynökség: „End-Use Prices Data Explorer”, 2023. április 28.](#)

¹² [Nemzetközi Valutaalap: „The Fog of War Clouds the European Outlook”, 2022. október.](#)

¹³ [Eurostat, „Living conditions in Europe” \[Életkörülmények Európában\], 2022.](#)

¹⁴ [Eurostat: „Energy prices on the rise in the euro area in 2021” \[Az energiaárak emelkedése az euróövezetben\]](#)

- tekintettel az Eurofound „The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper” [Az életszínvonal-válság és az energiaszegénység az EU-ban: társadalmi hatások és szakpolitikai válaszok” – háttéranyag] című, 2022. október 28-i jelentésére¹⁵,
- tekintettel az Eurofound 2023 tavaszán „Élet és munkavégzés Európában” címmel végzett legutóbbi felmérésére,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőség 2021. és 2022. évi mutatójára¹⁶¹⁷, amelyet a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete tett közzé,
- tekintettel a 2022. őszi Eurobarométer felmérésre¹⁸,
- tekintettel a Világgazdasági Fórum 2023. január 26-i kutatására¹⁹,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2017. december 18-án közzétett, „Gender perspective on access to energy in the EU” [Az energiához való hozzáférés nemi szempontjai az EU-ban] című tanulmányra²⁰,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2023. március 1-jén közzétett, „Gender Aspects of Energy Poverty” [Az energiaszegénység nemi szempontjai] című tájékoztató anyagra²¹,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2022. december 6-án közzétett, „The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package” [Az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag nemi dimenziója és hatása] című tanulmányra²²,
- tekintettel az Európai Parlament Kutatószolgálatának Főigazgatósága által 2023. szeptember 18-án közzétett, „Energy poverty in the EU” [Energiaszegénység az EU-ban] című tájékoztató anyagára²³,

---

2021-ben], 2022. február 10.

¹⁵ Eurofound, „The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper” [Az életszínvonal-válság és az energiaszegénység az EU-ban: társadalmi hatások és szakpolitikai válaszok” – háttéranyag], 2022. október.

¹⁶ A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), a nemek közötti egyenlőség 2021. évi mutatója.

¹⁷ EIGE, a nemek közötti egyenlőség 2022. évi mutatója.

¹⁸ Európai Unió, az EP 2022. őszi Parlemeter felmérése, 2023. január.

¹⁹ Világgazdasági Fórum, A kutatások szerint ezért a nők viselik a megélhetési költségek válságának legnagyobb részét, 2023. január.

²⁰ Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály, „Gender perspective on access to energy in the EU” [Az energiához való hozzáférés nemi szempontjai az EU-ban], 2017. december 18.

²¹ Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály, „Gender Aspects of Energy Poverty” [Az energiaszegénység nemi szempontjai], 2023. március 1.

²² Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály, „The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package” [Az „Irány az 55%!” jogalkotási csomag nemi dimenziója és hatása], 2023. december 6.

²³ Európai Parlament, Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága, „Energy poverty in the EU” [Energiaszegénység az EU-ban], 2023. szeptember 18.

- tekintettel az uniós épületállomány energiahatékonysági potenciáljának maximalizálásáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására²⁴,
  - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság 2022. május 12-i véleményére az energiahatékonyságról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról,
  - tekintettel a Fejlesztési Bizottság 2021. április 7-i jelentésére az éghajlatváltozásnak a fejlődő országok veszélyeztetett lakosságára gyakorolt hatásairól, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság 2020. október 2-i véleményéről,
  - tekintettel 2021. február 10-i állásfoglalására az egyenlőtlenségek csökkentéséről, különös tekintettel a gyermekszegénységre²⁵,
  - tekintettel a mindenki számára elérhető tisztességes és megfizethető lakhatásról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására²⁶,
  - tekintettel az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv végrehajtásáról szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására²⁷,
  - tekintettel a nők szükségleteinek megfelelő európai közlekedés biztosításáról szóló, 2023. október 3-i állásfoglalására²⁸,
  - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
  - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0430/2023),
- A. mivel 2021 óta – elsősorban a magas energia- és élelmiszerárak miatt – az infláció meredeken emelkedett, amit az Ukrajna elleni indokolatlan agressziós háború súlyosbított²⁹; mivel a bérek az előrejelzések szerint nem emelkednek olyan gyorsan, mint az infláció, ami megélhetési válságokat okoz; mivel ez a válság súlyosan veszélyezteti a nők megélhetését, egészségét, jóllétét, gazdasági függetlenségét és a lakhatáshoz való hozzáférést, miközben korlátozza vásárlóerejüket és az alapvető szükségletek, például az élelmiszer megvásárlására való képességüket, ami megakadályozza a tisztas megélhetésüket;
- B. mivel 2021 októbere óta az árak általában 11,5%-kal emelkedtek az EU-ban, és ez különösen az élelmiszereket érintette, az infláció 2022 októberében pedig 17,8%-ra ugrott; mivel az EKB euróövezetre vonatkozó 2023. szeptemberi makrogazdasági előrejelzéseivel összhangban a 2023. évi átlagos inflációt 5,6%-ra becsülik, ami a korábbi előrejelzések felfelé történő kiigazítását jelenti; mivel az Eurofound szerint 2023-ban ugyan számos országban megemelték a nominálbér-színvonalat, de ez sok esetben nem volt elegendő a női munkavállalók vásárlóerejének fenntartásához;

²⁴ [HL C 385., 2021.9.22., 68. o.](#)

²⁵ [HL C 465., 2021.11.17., 62. o.](#)

²⁶ [HL C 456., 2021.11.10., 145. o.](#)

²⁷ [HL C 251., 2022.6.30., 58. o.](#)

²⁸ [Elfogadott szövegek, P9_TA\(2023\)0339.](#)

²⁹ [Eurostat: „Energy prices on the rise in the euro area in 2021” \[Az energiaárak emelkedése az euróövezetben 2021-ben\], 2022. február 10.](#)

- C. mivel a Covid19-világjárvány, a megélhetési költségek növekvő válsága és az Ukrajna elleni háború fokozta a már meglévő válságot és a bizonytalan munka- és életkörülményeket, amelyekkel sok nő szembesül; mivel az ilyen válságok nemek közötti egyenlőséget érintő következményei még inkább állandósítják a különböző ágazatokban rendszeresen tapasztalt nemek közötti különbségeket;
- D. mivel a legkülönbözőbb háttérű és élethelyzetű nőket egyaránt aránytalanul nagy mértékben érintik a megélhetési válság következményei, mivel általában a lakosság legszegényebb rétegeibe tartoznak, és a szegénységben élő 1,3 milliárd ember 70%-át teszik ki³⁰; mivel a nők következetesen hátrányos helyzetbe kerülnek olyan strukturális és kulturális tényezők miatt, mint a hagyományos nemi normák;
- E. mivel a nők felülreprezentáltak a bizonytalan munkahelyeken, a rugalmas munkavégzési formákban, az atipikus és rugalmas szerződésekből (részmunkaidő, ideiglenes munka, informális foglalkoztatás), és felülreprezentáltak a minimálbérrel rendelkező munkavállalók körében; mivel a nőknek a bér- és nyugdíjszakadék miatt általában alacsonyabbak a jövedelmük és vagyonuk, és ezért nagyobb valószínűséggel számolnak be arról, hogy nehézségekbe ütköznek a napi megélhetés során, és továbbra is aránytalanul terhet viselnek a nem fizetett ápolási-gondozási munka miatt, és kevesebb erőforrással rendelkeznek ahhoz, hogy megvédjék magukat a megélhetési költségek okozta válság negatív hatásaival szemben; mivel a nőket különösen érinti az időszegénység is, ami azt jelenti, hogy az egyénnek nincs elegendő ideje pihenésre és szabadidőre a fizetett foglalkoztatáshoz és a fizetés nélküli munkához szükséges idő levonása után, és így nem tudja csökkenteni a munkaidőt anélkül, hogy (még jobban) elszegényedne;
- F. mivel általában a nők csillapítják a szegénység sokkhatásait, mivel ők viselik a fő felelősséget és mentális terhet családjuk élelmezésének megtervezéséért, megvásárlásáért és elkészítéséért, valamint a számos egyéb gondozási és háztartási feladat koordinálásáért, például a szegény háztartások költségvetésének kezeléséért, és így sokkal jobban érinti őket a megélhetési költségek emelkedése és az energiaválság; mivel a családban betöltött elsődleges gondozói szerepük a nem fizetett gondozás és a háztartási munka terhének aránytalanul nagy részét hárítja a nőkre;
- G. mivel az egymást követő válságok világszerte kedvezőtlen hatással voltak a nőkre, és megakasztották a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos haladást; mivel a nőket különösen sújtja a közszolgáltatások – például az oktatás, az egészségügy, a közlekedés és a jóléti támogatás – kiiktatása és költségvetési csökkentése, mivel nagyobb valószínűséggel dolgoznak azokban, támaszkodnak azokra és válnak e közszolgáltatások nyújtóivá, amikor kivonják őket;
- H. mivel alapvető fontosságú, hogy a foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a munka terén küzdjünk a nők és a férfiak közötti megkülönböztetés ellen, és előmozdítsuk az egyenlőséget a szakmai pályafutás során, a különböző szakmai területeken, a szakképzésben és a javadalmazásban, és ezzel egyidejűleg erősíteni kell a munkavállalói jogokat, valamint meg kell védeni a kollektív szerződéseket és a szakszervezeti jogokat;

---

³⁰ [A nemek közötti egyenlőséggel és a biztonsággal kapcsolatos projekt, „Meg tudja-e ünnepelni a nemzetközi nőnapot a világ szegények 70%-a?” 2022. március](#)

- I. mivel az európai energiaválság rávilágított az európai villamosenergia-piac reformjának szükségességére; mivel a villamosenergia-árak gázárakhoz való indexálásával ez a piac jelentős spekuláció lehetőségét teremtette meg, ami nagy nehézségeket okoz a vállalatok, különösen a kkv-k és a háztartások, főleg a kiszolgáltatott helyzetben lévő vagy a vidéki térségekben élő emberekből állók számára, köztük a nők számára, akik különösen veszélyeztetettek; mivel ez a gazdasági spekuláció hozzájárult az energiaköltségek emelkedéséhez; mivel az energiaágazatra vonatkozó árszabályozás az egyik kulcsfontosságú eszköz az emberek gazdasági és szociális jogainak garantálásához, valamint annak biztosításához, hogy a zöld energiára való átállás során mindenki hozzáférjen a villamos energiához, a fűtéshez és a hűtéshez;
- J. mivel a Tanács megállapodásra jutott a villamosenergia-piac reformjáról, amelynek célja, hogy a villamosenergia-árak kevésbé fűggyenek a fosszilis tüzelőanyagok ingadozó árától, megvédje a fogyasztókat az áremelkedésektől, felgyorsítsa a megújuló energiaforrások elterjedését, és javítsa a fogyasztóvédelmet;
- K. mivel az éghajlatváltozás és az éghajlattal kapcsolatos katasztrófák súlyosbítják a megélhetési válságot és különösen nagy hatással vannak a nőkre, mivel statisztikailag a nőket jobban érinti a szegénység kockázata; mivel a fosszilis energiahordozókra épülő energiarendszer bizonytalansága a már most is a periférián élő csoportokat sújtja leginkább, miközben a legnagyobb gazdasági csoportok, mint például az energia- és élelmiszeripari vállalatok rekordnyereségre tesznek szert;
- L. mivel az energiaszegénység hatalmas kihívást és súlyos társadalmi problémát jelent az EU számára; mivel már a jelenlegi válság előtt, 2021-ben az összes uniós háztartás 6,9%-a rendelkezett közüzemiszámla-hátralékkal, és 6,4%-uk jelezte, hogy nem tudja fűteni otthonát; mivel 2020-ban az összes háztartás közel 15%-a élt szivárgó, hibás tetővel rendelkező vagy rothadó otthonokban³¹;
- M. mivel 2022-ben több mint 41 millió európai nem tudta megfelelően fűteni otthonát; mivel ez a szám megegyezik Görögország, Portugália, Magyarország és Svédország együttes népességével, ami azt jelenti, hogy az embereknek választaniuk kell otthonuk fűtése és élelmiszervásárlás között; mivel a becslések szerint ez a szám sokkal magasabb is lehet, mivel az EU Energiaszegénységi Megfigyelőközpontja (EPOV) több mint 50 millió érintett háztartásra becsüli ezt a számot; mivel az energiaszegénység többdimenziós jelenség, amelynek oka az alacsony jövedelem, a magas energiaköltségek és az épületek rossz energiahatékonyságának összevont hatása;
- N. mivel az épületek az EU végső energiafogyasztásának 40%-át és az energiával kapcsolatos üvegházhatásúgáz-kibocsátás 36%-át teszik ki, és az uniós épületek 75%-a még mindig nem energiahatékony,
- O. mivel az energiaszegénységet súlyosbítják a nemek közötti, különösen a jövedelmekkel kapcsolatos egyenlőtlenségek, például a nemek közötti bér-, nyugdíj- és részvételi különbségek; mivel az Unióban a nemek közötti bérszakadék még mindig 12,7%³²; mivel a nők egész életében tapasztalható, a jövedelem nemek közötti különbségének kumulatív hatása azt eredményezi, hogy az Unióban a nők átlagosan 35%-kal kevesebb nyugdíjjövedelemben részesülnek, mint a férfiak; mivel az azonos értékű munkáért járó

³¹ Eurostat, „A jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztikák”.

³² Európai Bizottság, „A nemek közötti bérszakadék helyzete az EU-ban”.

egyenlő díjazáshoz való jog nem mindig érvényesülés, és ez továbbra is a bérdiszkrimináció elleni küzdelem egyik legkomolyabb kihívása; mivel a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség tekintetében továbbra is jelentős különbségek vannak az uniós tagállamok között: Észtországban 2,6%, míg Máltán 46,1%; mivel a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség ahhoz vezet, hogy a nőket nagyobb mértékben fenyegeti az időskori szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata;

- P. mivel a nőket, különösen az egyedülálló anyákat és azokat, akik etnikai, faji hovatartozásuk, migrációs jogállásuk, szexuális irányultságuk, fogyatékoságuk vagy életkoruk alapján interszekcionális megkülönböztetést tapasztalnak, nagyobb valószínűséggel sújtja az energiaszegénység; mivel ez azt jelenti, hogy a jelenlegi megélhetési válság súlyosbítja a nemi szempontú energiaszegénységet az EU-ban; mivel további lebontott adatokra van szükség a nemek közötti és interszekcionális egyenlőség terén; mivel az ENSZ szerint egy nemzedéknyi idő óta a legnagyobb megélhetési válság alakult ki a világon;
- Q. mivel 2022-ben az eltartott gyermekekkel rendelkező háztartásokban élő uniós lakosság több mint egyötödét fenyegette szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélye; mivel 2022 végén az egyedülálló anyák 44%-a és az egyedülálló nők 31%-a számolt nehézségekkel a következő hónapokra az energiaköltségek megfizetése terén³³;
- R. mivel az energiaválságok és az energiaköltségeknek a nők összjövedelmén belüli nagyobb aránya csökkenti az önálló egzisztencia kialakításához szükséges pénzügyi kapacitásukat, ami megnehezíti a jövedelemmel nem rendelkező vagy alacsony jövedelmű nők számára, hogy elmeneküljenek a családon belüli erőszak és pénzügyileg hozzájuk kötődő partner bántalmazása elől;
- S. mivel az energiaszegénység jelentős hatással van az emberi fizikai és pszichológiai egészségre, például a hideg szobahőmérséklet a stressz, az alvászavar, a légzőszervi megbetegedések és a keringési betegségek fokozott kockázatával függ össze³⁴; mivel a nők jelentős egészségügyi és biztonsági kockázatokkal szembesülnek a háztartások légszennyezettsége és a világítás hiánya miatt, és a WHO egyik tanulmánya szerint a férfiakhoz képest a nők esetében viszonylag nagyobb a kockázata annak, hogy a szilárd tüzelőanyagokból származó füstnek való kitettség miatt rossz egészségügyi állapot, többek között krónikus obstruktív légúti betegség és tüdőrák alakul ki; mivel a hideg otthont és a kapcsolódó egészségügyi kockázatokat a megnövekedett téli halálozás egyik lehetséges okaként ismerték el³⁵;
- T. mivel a vidéki, szárazföldi, ultraperiferikus területek és az elnéptelenedés kockázatának kitett területek különösen ki vannak téve az energiaszegénységnek, az e területeken található háztartások alacsonyabb relatív jövedelme és a mezőgazdasági termelők háztartásainak sajátos energiaszükséglete miatt; mivel emellett kevesebb beruházás irányul a lakások energiahatékonyságának javítására; mivel az ezeken a területeken élő nők jobban ki vannak téve az energiaszegénység veszélyének, és aránytalanul sújtja

---

³³ [Eurofound, „The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper”](#)[Az életszínvonal-válság és az energiaszegénység az EU-ban: társadalmi hatások és szakpolitikai válaszok] – háttéranyag], 2022. október.

³⁴ [EIGE, A nemek közötti egyenlőség mutatója, 2023.](#)

³⁵ [EIGE, A nemek közötti egyenlőség mutatója, 2023.](#)

őket a tiszta és megfizethető energiához való nem megfelelő hozzáférés, mivel gyakran ők a háztartási energia elsődleges felhasználói;

- U. mivel kevés ismeret vagy adat áll rendelkezésre arról, hogy milyen hatással van az energiaszegénység a nőkre az EU-ban; mivel az EU Energiaszegénységi Megfigyelőközpontja nyilvánosan hozzáférhető mutatói között nem közöl nemek szerinti bontású adatokat; mivel csak néhány tagállam fogadott el fogalommeghatározásokat az energiaszegénységre és az energiaszegénység mutatóira vonatkozóan, és ezek általában nem veszik figyelembe a nemi szempontokat;
- V. mivel a napenergia nemcsak a jelenlegi energiaválságra adhat megoldást, hanem világszerte kedvező hatással lehet a nemek közötti egyenlőségre és a méltányosságra is;
- W. mivel az energiaágazatban az egyéb ágazatokhoz képest gyakoribb, hogy a nők olyan cégeknél dolgoznak, ahol alacsonyabbak a bérek; mivel a felsővezetői pozícióknak csupán 20%-át töltik be nők az energiaágazatban, és így a nők nem játszanak elegendő szerepet az energiavállalatok vezetői szintjén; mivel a nők e pozíciókba való teljes körű bevonása hozzájárulna az innováció előmozdításához, az új irányítási módszerek bevezetéséhez és a munkaerő sokféleségének előmozdításához, ezáltal előmozdítva a nemek közötti egyenlőség pozitív ciklusát, hozzájárulva a zöld energiára való átálláshoz;
- X. mivel az ENSZ szerint a nők jelentős szerepet játszhatnak a tiszta energiára való átállásban; mivel a nők vállalkozói tevékenységét és a fenntartható energiát elősegítő környezet megteremtéséhez a magánszektorbeli érdekelt felek széles körével való együttműködésre is szükség lesz; mivel a finanszírozáshoz, az információhoz, a technológiához, az árukhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén a nemek között fennálló különbségek kezelése fontos a beruházási kockázatok csökkentése és a fenntartható energiával foglalkozó női vállalkozók vállalati finanszírozáshoz való hozzáféréseinek ösztönzése érdekében;
- Y. mivel a nők fenntartható energiához és lehetőségekhez való hozzáféréseinek növelése világszerte a szegénység enyhítésének és a nők gazdasági szerepvállalásának előfeltétele;
- Z. mivel a Világgaazdasági Fórum szerint az energiaágazat sajnálatos módon a természettudományok, technológia, műszaki tudományok, művészetek és matematika (STEAM) területén diplomát szerzett nők hiányával küzd, ami csökkenti a lehetséges jelöltek számát; mivel az Unióban a nők teszik ki az európai népesség 52%-át és a felsőfokú végzettségűek többségét, de a mérnöki és technológiai területeken az egyetemi tanároknak csak 17,9%-át képviselik³⁶, minden öt tudományos szakember és mérnök közül csupán kettő nő, és így a természettudományok, technológia, műszaki tudományok és matematika (STEM) területéhez kapcsolódó életpályákon dolgozó munkaerőnek is csupán 34%-át teszik ki³⁷; mivel az energetikai átmenet során jelentős mértékben hasznosítani lehet a nők tudását és tapasztalatát;

³⁶ [Európai Bizottság, „She Figures” 2021, 2021. november.](#)

³⁷ [Európai Bizottság, „Towards a manifesto for gender-inclusive STE\(A\)M education and careers” \(Úton a nemi szempontból semleges STE\(A\)M oktatási és karrierlehetőségek kiáltványa felé\), 2022. október.](#)

- AA. mivel a Bizottság nem teljesítette a nemek közötti egyenlőségi stratégiában vállalt kötelezettségét, miszerint a nemek közötti egyenlőség szempontjait beépíti a Bizottság valamennyi jelentős kezdeményezésébe, beleértve az európai zöld megállapodást és a kapcsolódó politikákat is;
- AB. mivel a Bizottság a Szerződések értelmében köteles előmozdítani a nemek közötti egyenlőséget; mivel azonban az Európai Számvevőszék úgy véli, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját nem építették be az uniós költségvetésbe, minthogy nagyrészt hiányoznak az olyan kulcselemek, mint a nemek közötti összehasonlító elemzés, a nemekkel kapcsolatos célkitűzések, mutatók és a jelentéstételen keresztüli elszámoltathatóság;
- AC. mivel a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szempontok nagyrészt hiányoznak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz zöld átmenetre és digitális átalakulásra vonatkozó pilléreiből, ami elszalasztott lehetőség arra, hogy a nemek közötti egyenlőséget hatékonyan beépítsék az éghajlati és környezetvédelmi célkitűzésekbe;
- AD. mivel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság (FEMM) által kért tanulmány szerint az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag keretében nyújtott segélyek és támogatások kialakításakor, valamint a zöld átállásra vonatkozó egyéb szakpolitikák, programok és finanszírozás esetében a férfiak gyakran előnyt élveznek a nőkkel és más marginalizált csoportokkal szemben;
- AE. mivel a nemek közötti egyenlőség szempontja hiányzik a tagállamok és az EU azon politikáiból és intézkedéseiből, amelyek célja a megélhetési válság hatásainak ellensúlyozása és enyhítése; mivel a tagállamok által az emelkedő inflációs ráták mérséklésére bevezetett intézkedések mintegy kétharmada nem egyes, kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokra irányul, és csak rövid távú megoldásokat kínál ahelyett, hogy olyan válaszokat adna, amelyek hozzájárulnának a társadalmilag igazságos és zöld átmenethez, például az energiatakarékosság vagy a megújuló energiaforrásokra való átállás előmozdításához;
- AF. mivel az uniós fellépés során figyelembe kell venni az éghajlati igazságosság fogalmának fontosságát, valamint a Párizsi Megállapodás valamennyi részes felének arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy az éghajlatváltozás kezelését célzó intézkedések meghozatalakor tiszteletben tartják, előmozdítják és figyelembe veszik az emberi jogokkal, többek között a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kötelezettségeiket;

Az energiaválsággal és a megélhetési költségek emelkedésével kapcsolatos, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megoldások

1. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen eleget Ursula von der Leyen elnök arra irányuló pozitív kötelezettségvállalásának, hogy valamennyi politikai döntéshozatalban előmozdítsa a nemek közötti egyenlőséget, és hangsúlyozza, hogy többet kell tenni, mivel a bemutatott fő éghajlati, energetikai és környezetvédelmi kezdeményezésekben hiányzik a nemi dimenzió; kéri, hogy az európai zöld megállapodás biztosítsa az igazságos és társadalmilag méltányos átmenetet mindenki számára azáltal, hogy egy nemek közötti egyenlőség szempontjából transzformatív és interszekcionális stratégia kidolgozásával kezelik az energiaszegénységet, valamint növelik a szociális,

megfizethető és energiahatékony lakhatásba való állami beruházásokat, figyelembe véve a nők sajátos igényeit, akik gyakran jelentősen hozzájárulnak a háztartások energiagazdálkodásához, de nem egyenlő mértékben férnek hozzá az erőforrásokhoz;

2. sajnálja, hogy az energiaszegénységről szóló, 2023. október 20-i (EU) 2023/2407 bizottsági ajánlás³⁸ és az azt kísérő iránymutatás³⁹ nem ismeri el az energiaszegénység nemi alapú szempontjait, valamint azt, hogy kulcsfontosságú mutatóként elengedhetetlenül szükség van nemek szerint lebontott adatokra a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások szükségleteinek megfelelő értékeléséhez; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem hallgatta meg az Európai Parlament, a civil társadalom és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) arra irányuló számos felhívását, hogy dolgozzon ki a nemek szerinti mutatókat a szociálisan méltányos zöld átállás biztosítása érdekében;
3. kéri az Uniót, hogy támogasson egy, az ugrásszerűen emelkedő megélhetési költségekkel küzdő emberek megsegítésére szolgáló rendkívüli csomagot, amely a következőket foglalná magában: 100 milliárd EUR az energiaszegénység által leginkább sújtott családok, különösen az egyszülős – többnyire nők által fenntartott – családok számára, valamint legalább 20 milliárd EUR az európai gyermekgarancia-program megerősítésére;
4. felszólítja a tagállamokat és az EU-t, hogy sürgősen biztosítsanak megfizethető közüzemi szolgáltatásokat és élelmiszert az alacsony jövedelmű háztartások, és különösen azok számára, akik interszekcionális diszkriminációval szembesülnek; hangsúlyozza, hogy senkinek sem szabadna megfagynia a tél közepén, vagy a melegtől szenvednie a perzselő nyári hónapokban, és felszólítja a tagállamokat és az EU-t, hogy tiltsák be az energiaszolgáltatások kikapcsolását; hangsúlyozza, hogy minden tagállamban prioritásként kell kezelni az energiahatékony épületkorszerűsítésen keresztül történő növelését;
5. emlékeztet arra, hogy mivel az EU-ban több mint 50 millió embert érint az energiaszegénység, pénzügyi támogatást kell nyújtani az alacsony jövedelmű háztartások támogatására az energiateljesítményre vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés terén; fontosnak tartja, hogy a tagállamok garantálják a kiszolgáltatott személyek számára a villamos energiához való hozzáférést;
6. emlékeztet arra, hogy az energiaszegénység aránytalan mértékben érinti a nőket az egész Unióban, ezért a tagállamoknak megfelelő támogatást kell fordítaniuk a nők energiaszegénységének enyhítésére;
7. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek sürgős lépéseket a szegénység elleni küzdelem és a nők körében tapasztalható növekvő egyenlőtlenségek kezelése érdekében, különösen a kiszolgáltatott csoportokban, beleértve az egyedülálló anyákat, a fogyatékkal élő nőket, a különböző faji vagy etnikai háttérrel rendelkező nőket, az LMBTIQ+ személyeket, a migráns és menekültek nőket, az idősebb nőket és a vidéki vagy elnéptelenedett térségekben élő nőket; kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki ambiciózus, 2030-ig szóló európai szegénységellenes stratégiát, amely az

³⁸ [HL L, 2023/2407, 2023.10.23.](#)

³⁹ A Bizottság ajánlása az energiaszegénységről. Uniós iránymutatás az energiaszegénységre vonatkozóan. Kísérő dokumentum (SWD(2023)0647).

időszegénységre is kiterjed, és amely konkrét célokat tűz ki a szegénység csökkentésére, és a nők szegénységének megszüntetésére és a generációk közötti szegénység örökösi körének megtörésére összpontosít;

8. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el konkrét intézkedéseket az időskori szegénység kockázata elleni küzdelem érdekében, és alkalmazzanak a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést a nyugdíjrendszerek reformja, a nyugdíjkorhatár kiigazítása, valamint a nyugdíjak és a szociális ellátások és szolgáltatások – például a tartós ápolás – megerősítése során, figyelembe véve a nők munkaerőpiaci alulreprezentáltságát, valamint a munkaerőpiaci szegregációt és a nemi alapú megkülönböztetést;
9. kéri a Bizottságot, hogy mérje fel a lakáspiaci helyzetet, és adott esetben javasoljon új jogalkotási aktusokat annak megakadályozása érdekében, hogy a spekulánsok megfizethetlenné tegyék az energiához való hozzáférést a nők számára;
10. kiemeli, hogy a villamos energiához való hozzáférés alapvető szerepet játszik a szegénység csökkentésében és a társadalomban való teljes és egyenlő részvétel biztosításában;
11. felszólítja a Bizottság Energiaügyi Főigazgatóságát, hogy dolgozzon ki egy nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervet, amely biztosítja, hogy valamennyi európai uniós energetikai jogszabály – beleértve az (EU) 2018/2001 irányelvben említett, az energia megosztásához való jogot is – magában foglalja a nemek közötti egyenlőség dimenzióját, valamint konkrét intézkedésekkel, indikátorokkal és célzott pénzeszközökkel küzdjön az energiaszegénység és különösen annak nemi szempontú következményei ellen;
12. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a nemek közötti egyenlőség és az interszekcionális dimenziók, köztük az energia megosztásához való jog figyelembevételét minden energiahatékonysági és megújuló villamosenergia-programban, az energiaszegénység által leginkább érintett polgárok támogatása érdekében; elismeri, hogy a nők által vezetett kezdeményezések hozzájárulnak a fenntartható energetikai megoldásokhoz, és hogy a nők fontos szerepet játszanak az ilyen megoldások kialakításában minden szinten, beleértve a háztartásokat, a közösséget, a helyi, a nemzeti és az európai szintet is;
13. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nőket aránytalanul sújtó energiaválságra adott legjobb válasz érdekében valamennyi szakpolitikában érvényesítsék a nemek közötti egyenlőség szempontjait; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy készítsen jelentést az energiaválság következtében növekvő megélhetési költségek nemi vonatkozású következményeiről, beleértve az energiaszegénységről szóló ajánlás végrehajtásának nemi szempontú értékelését is; felhívja a tagállamokat, hogy a társadalmi kirekesztés és a szegénység kockázatának kezelése érdekében – a megfizethető lakhatáshoz, közlekedéshez és energiához való hozzáférésre összpontosítva – kövessék nyomon az energia, a közlekedés és más alapvető javak árát, és hajtsanak végre konkrét intézkedéseket;
14. felszólítja a Bizottságot, hogy kötelezze a tagállamokat arra, hogy nemzeti energetikai és éghajlat-változási terveikben – többek között az energiaszegénységről szóló jelentések készítésekor is – végezzenek kötelező nemi szempontú hatásvizsgálatokat;

15. kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki konkrét iránymutatásokat arra vonatkozóan, hogy miként biztosítható, hogy a tagállamok a nemzeti energia- és klímatervek kidolgozásakor megfelelően alkalmazzák a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti összehasonlító elemzést, beleértve az energiaszegénység enyhítését célzó intézkedéseket és fellépéseket is; úgy véli, hogy a nemek közötti összehasonlító elemzés nemzeti energia- és klímatervekbe való beépítése kulcsfontosságú a társadalmilag igazságos energetikai átmenet előmozdítása szempontjából;
16. felhívja a tagállamokat, hogy növeljék az olyan politikákba történő állami beruházásokat, amelyek közvetlenül vagy közvetve a megélhetési válság által a nők különböző csoportjaira gyakorolt negatív hatások ellensúlyozására irányulnak, hogy védjék a nem alapú erőszak áldozatait és biztosítsák a magas színvonalú és ingyenes közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a gondozás, az oktatás, az egészségügy – beleértve a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat – és a megfizethető lakhatás, közlekedés és energia, valamint a tisztességes foglalkoztatáshoz való hozzáférés területén; felhívja a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a vidéki, szárazföldi, ultraperiferikus területekre és az elnéptelenedés veszélyének kitett régiókra, amelyek gyakran nem rendelkeznek megfelelő szolgáltatásokkal;
17. kiemeli, hogy a magas infláció és az energiaköltségek hatása aláássa a közszolgáltatásokat, amelyekre a nők nagyobb valószínűséggel támaszkodnak, és amelyekben a nők nagyobb valószínűséggel dolgoznak; hangsúlyozza, hogy a gyermekgondozásra, az oktatásra és az óvodai tevékenységekre, valamint a gondozókra vonatkozó tagállami költségvetések csökkentése közvetlen hatással van a nőkre, akik az ezzel járó többletfeladatok többségét vállalják; kéri a tagállamokat, hogy különösen az egészségügyi és gondozási szolgáltatások terén erősítsék meg a szociális infrastruktúrát, és kezeljék prioritásként a szociális lakhatást és az otthonok utólagos átalakításába irányuló, az energiaköltségek csökkentését célzó beruházásokat;
18. hangsúlyozza, hogy az energiaköltségek, valamint a megélhetési válság kedvezőtlen hatással van a nők gazdasági és társadalmi befogadására, egészségére és alapvető jogaira, ideértve a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat is; kiemeli, hogy az emberek mintegy egyharmada állítja, hogy 2022-ben felhagyott az orvosi kezeléssel, és többen számolnak be arról, hogy az emelkedő költségek, a hosszabb várakozási idők, valamint az orvos- és gyógyszerhiány miatt kénytelenek lemondani az orvosi ellátásról;
19. felhívja a megfelelő minimáljövedelem biztosítására az európai ajánlásokat követve a nemek közötti egyenlőség, a jövedelembiztonság és a nők gazdasági függetlenségének előmozdítása érdekében;
emlékeztet arra, hogy a megfelelő minimáljövedelem a tisztességesebb béreloszlás biztosításához és a nőket védő alaphétszint garantálásához szükséges biztosíték;
kiemeli, hogy a fent említett eszközöknek tiszteletben kell tartaniuk a kollektív szerződésekben megállapított jogokat;
20. felhívja a Bizottságot, hogy ne mozdítson elő semmiféle olyan politikai ajánlást, amely a bizonytalan munkaviszonyok számának növekedéséhez, a munkaidő deregulációjához, a fizetések csökkenéséhez, a kollektív tárgyalásokkal szembeni támadáshoz vagy a közszolgáltatások és a társadalombiztosítás privatizációjához vezetne;

21. olyan tömegközlekedési politikát szorgalmaz, amely figyelembe veszi a nemek közötti egyenlőséget, különösen a tömegközlekedési szolgáltatások bővítésével és javításával, valamint hatékony mobilitás biztosításával, hogy a nők munkát találhassanak és aktívabban vegyenek részt a munkaerőpiacon (és jobb egyensúlyt érjenek el a munka és a magánélet között);
22. annak biztosítására kéri a tagállamokat, hogy ne alakuljon ki mesterséges spekulatív buborék következetesen a nők jólétének kárára;
23. emlékeztet arra, hogy a megfelelő lakhatás alapvető jog, amelyet védelmezni kell, és más alapvető jogok gyakorlása és a méltóságteljes élet feltételének kell tekinteni; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a lakhatás terén tapasztalható megkülönböztetés és egyenlőtlenség következtében sok nő bizonytalan, méltatlan és nem biztonságos körülmények között él, és fokozottan ki van téve a hajléktalanság és az erőszak kockázatának; hangsúlyozza, hogy a kényszerkilakoltatások és a lakhatáshoz való jog egyéb megsértése aránytalanul sújtja a nőket, és megerősíti a meglévő egyenlőtlenségeket, ami jelentősen akadályozza a nemek közötti egyenlőséget; felszólítja a Bizottságot, hogy mérje fel a lakáspiaci helyzetet, és adott esetben javasoljon új jogalkotási aktusokat a lakáspiacok pénzügyiesítésének mérséklésére, és akadályozza meg, hogy a spekulánsok megfizethetlenné tegyék a lakhatást;
24. felhívja a Bizottságot, hogy tegye lehetővé a helyi hatóságok, köztük a városi hatóságok számára, hogy szigorítsák az online lakásbérleti platformok feletti ellenőrzésüket; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket az árak szabályozására, a rendelkezésre álló állami lakások kínálatának és választékának növelésére, valamint az infláció által okozott kamatemelkedések hatásainak kezelésére;
25. felhívja a Bizottságot, hogy sürgesse a tagállamokat, hogy biztosítsák az energiaellátást a városiasodott központoktól távol eső területeken, hogy a vidéki területek biztosítsák az élethez szükséges körülményeket a nők és családjaik számára;
26. hangsúlyozza, hogy a változékony energiapiacok miatt a legkiszolgáltatottabb fogyasztókra háruló terhek jelentős mértékben csökkenthetők az épületek energiahatékonyságának fokozása révén;
27. kéri az energiaipari vállalatokat, hogy az energiaellátás kikapcsolását az arányosság alapján hajtsák végre, az energiaválsággal együtt járó megélhetési válság idején figyelembe véve a nőket, az egyedülálló anyákat, a fogyatékosokkal élő nőket, az időseket, a lányokat, valamint a vidéki térségekben és a belső területeken élő nőket szükségleteit, kihívásait és egyéb nehézségeit;
28. kéri az Uniót és tagállamait, hogy az energiaszegénység fogalommeghatározásába építsenek be nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos és interszekcionális szempontokat, ami lehetővé teszi a valós helyzet összehasonlítását és nyomon követését, és ami túlmutat a „kiszolgáltatott háztartások” általános fogalmán, lehetővé téve az egyes háztartásokon belüli eltérő helyzetek jobb megértését;
29. ismételten kéri a Bizottságot, az Eurostatot és a tagállamokat, hogy fejlesszék tovább és javítsák a nemek szerinti bontásban megjelenített és interszekcionális adatok, statisztikák, kutatások és elemzések gyűjtését, mivel csak így biztosítható, hogy a

sajátos helyzeteket ne hagyják figyelmen kívül, és azok csak így szolgálhatnak a megalapozott szakpolitikai döntések meghozatalának alapjául;

30. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kérjenek az Eurostattól nemek szerinti bontású adatokat az energiaszegénységről; e tekintetben felszólítja az EU Energiaszegénységi Megfigyelőközpontját, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetével, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével és az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel konzultálva használja fel ezeket az adatokat olyan nemek szerinti mutatók kidolgozására és kiválasztására, amelyek lehetővé teszik a tényeken alapuló szakpolitikák kidolgozását ezen a területen;
31. úgy véli, hogy a tagállamoknak több erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy nemek szerint bontott adatokat építsenek be nemzeti épületfelújítási terveikbe, hogy a szakpolitikák és intézkedések célzottabbak legyenek;
32. kiemeli a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő kutatás és innováció folyamatos előmozdításának fontosságát a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia ágazatában;
33. kéri a tagállamokat és az Uniót, hogy sürgősen biztosítsanak megfizethető közüzemi szolgáltatásokat a nők által irányított kkv-k, és különösen azok számára, akik interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülnek; elismeri, hogy a nők által vezetett vállalkozások és a női munkavállalók magas arányával rendelkező helyi vállalkozások gyakran létfontosságú részét képezik az alapvető áruk előállításának; hangsúlyozza, hogy a női vállalkozóknak nem szabad aránytalan terhet vállalniuk a gazdasági spekulációból, és egyenlő hozzáférést kell biztosítani számukra a zöld átmenet kínáta lehetőségeihez, miközben enyhíteni kell annak egyenlőtlen hatását;
34. hangsúlyozza, hogy az egyenlő bánásmód és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének elvét az energiahatékonyság elsődlegessége elvének középpontjába kell állítani, és ennek tükröződnie kell a szakpolitikai, tervezési és beruházási döntésekben is;

Cél: nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő zöld átmenet

35. emlékeztet arra, hogy a jövőbeni súlyos válságok és a szegénység növekedésének elkerülése érdekében szükség van az igazságos zöld átmenetre; emlékeztet továbbá arra, hogy a zöld átmenet csak akkor lesz társadalmilag igazságos, ha magában foglalja a nemek közötti egyenlőség szempontjait, és egyenlő esélyeket biztosít a nők és az interszekcionális megkülönböztetést tapasztalók számára, és érdemi részvételük biztosítását a politikai döntéshozatalban; ezért felszólítja az Európai Bizottságot, hogy nevezzen ki egy megfelelő személyzettel és finanszírozással rendelkező, uniós nemek közötti esélyegyenlőségi és éghajlat-változási koordinátort, és vezessen be nemi szempontú hatásvizsgálatot valamennyi uniós szakpolitika és jogszabály, különösen az európai zöld megállapodással kapcsolatos kezdeményezések tekintetében;
36. emlékeztet arra, hogy a zöld energiához való hozzáférés kiterjesztése és megfizethetőségének elősegítése központi szerepet játszik az inkluzívabb és fenntarthatóbb fejlődés megvalósításában; elismeri, hogy a megújulóenergia-technológiák költségeinek rohamos csökkenése és az új üzleti modellek olyan

energiamegoldásokat kínálnak, amelyek rendkívül ígéretesek a legkülönbébb háttérű és élethelyzetű nők fenntartható energiához való hozzáféréseinek felgyorsítása szempontjából;

37. hangsúlyozza, hogy a nők stratégiai és előnyös szerepet játszanak a zöld átmenetben, mivel kulcsszerepet töltenek be a fenntartható és környezetbarát fogyasztási és termelési minták kialakításában, valamint az üzleti és politikai döntéshozatalban minden szinten; kiemeli, hogy haladéktalanul el kell ismerni a bennük rejlő, a fenntartható energia elősegítésével és számos fenntartható fejlődési cél elérésével kapcsolatos lehetőségeket;
38. sajnálja, hogy az ENSZ szerint az energiaágazatban nem használják ki kellőképpen a nők vállalkozói potenciálját; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a fenntartható energiával foglalkozó női vállalkozókat, és felhívja a tagállamokat, hogy szüntessék meg a nemek közötti meglévő különbségeket, és javítsák hozzáférést az információhoz, a technológiához, az árukhoz és a szolgáltatásokhoz, a piacokhoz és a finanszírozáshoz, különösen a hagyományos és innovatív pénzügyi közvetítő szolgáltatások, például az integrált webalapú platformok megerősítése révén;
39. elismerését fejezi ki azon helyi/nemzeti kormányzatoknak vagy magánvállalatoknak, amelyek nagy erőfeszítéseket tesznek az energiaszegénység társadalmi és gazdasági dimenzióinak kezelése érdekében, és sürgeti őket, hogy folytassák ezt a munkát, és e célból lehetőség szerint vegyék figyelembe a nemi dimenziót, valamint biztosítsák a nemi szempontból semleges nyelvhasználatot/kommunikációt, és gondoskodjanak arról, hogy az Braille-írással is elérhető legyen azok számára, akiknek erre szükségük van;
40. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők jelentősen alulreprezentáltak az éghajlatváltozással, az energetikai átmenettel és a környezettel kapcsolatos legfontosabb szakpolitikai pozíciókban, és felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy vezessenek be pozitív cselekvési intézkedéseket, például ideiglenes kvótákat annak érdekében, hogy biztosítsák a nők egyenlő és sokszínű képviseletét az uniós intézmények, kormányzati szervek és hatóságok döntéshozatali pozícióiban, minden kormányzati szinten, valamint a kapcsolódó köztestületekben; felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a nők érdemi részvételét a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő tervezésben, szakpolitikákban és programokban, beleértve a költségvetési tervezést is, és biztosítsák, hogy ezek a politikák figyelembe vegyék az éghajlatváltozás és az energiaválság nőkre és férfiakra gyakorolt eltérő hatásait;
41. megjegyzi, hogy annak biztosítása érdekében, hogy az uniós munkaerő teljes mértékben fel legyen készülve az uniós éghajlat-politikai célkitűzések elérésére irányuló aktív munkára, a tagállamoknak törekedniük kell a nemek közötti egyenlőtlenség csökkentésére az építőipari ágazatban, többek között nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveik révén;
42. üdvözli, hogy az ENSZ rendszerének vezető környezetvédelmi és nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó ügynökségeiként az UNEP és az ENSZ nőjogi szervezete összefogtak egy olyan globális program kidolgozása érdekében, amely előmozdítja a nők vállalkozását a fenntartható energiáért; kéri a Bizottságot és az érintett uniós ügynökségeket, hogy jegyezzék meg ezt a programot, és az Unión belül is támogassanak hasonló, fenntartható vállalkozói energetikai célkitűzéseket;

43. hangsúlyozza, hogy a digitális technológia és platformok kulcsfontosságúvá válnak a nők és lányok oktatásának és képzésének általános folyamatában, valamint számos munkakiválasztási folyamatban; sajnálatát fejezi ki a technológiához való egyenlőtlen hozzáférés negatív hatásai miatt, amelyek akadályozhatják a nők és lányok digitális jártasságának fejlesztését, és felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az energiaszegénység ne érintse aránytalanul a legkülönbébb háttérű és élethelyzetű nőket és lányokat, beleértve az egyedülálló nőket és az idős nőket, valamint a vidéki területeken, a szárazföldi területeken és az elnéptelenedés kockázatának kitett területeken élő nőket;
44. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy csökkentsék a nemek közötti szakadékot az energiaágazatban azáltal, hogy kezelik a nőknek a STEAM-pályákon való alulreprezentáltságát, és biztosítsák, hogy a nők egyenlő hozzáféréssel rendelkezzenek a STEAM-tanfolyamokon és figyelemfelkeltő tanfolyamokon, beleértve az energiahatékonysággal és az elégségesekkel kapcsolatosakat is, és hozzanak létre pozitív kapcsolatot a digitális és zöld átállás során felmerülő munkalehetőségekhez elengedhetetlen ismeretek megszerzése és készségek fejlesztése között;
45. elismeri, hogy a befogadással, az egyenlőséggel és a nemek közötti egyensúly elérésével kapcsolatos végső célkitűzések továbbra sem teljesülnek az energiaszektorban; felhívja a tagállamok kapcsolódó oktatási hatóságait, hogy különösen ösztönözzék a lányokat az energiaágazat iránti érdeklődésre azáltal, hogy küzdenek az oktatással kapcsolatos döntésekben megjelenő nemi sztereotípiák ellen, és erősítsék meg önbizalmukat, hogy rendelkeznek az ahhoz szükséges készségekkel, hogy munkavállalókká, innovátorokká és úttörővé váljanak az energiaágazatban;
46. hangsúlyozza, hogy az energiaágazat a nemek szempontjából az egyik leginkább kiegyensúlyozatlan ágazat az EU-ban, ahol a nők csupán a munkaerő 24%-át teszik ki⁴⁰, valamint a foglalkozási és hierarchikus nemi szegregációja tekintetében; kéri a magántulajdonban lévő és állami energiaipari vállalatokat, hogy szüntessék meg a nemi alapú vagy az Alapjogi Charta 21. cikkében meghatározottak szerint bármely más alapú megkülönböztetést; hangsúlyozza, hogy küzdeni kell a nemek közötti strukturális egyenlőtlen ségek fennmaradása ellen, amelyek állandósítják a munkaerő belépésének és megtartásának akadályait az energiaágazatban, beleértve az anyasági és apasági jogok tiszteletben tartását és előmozdítását; hangsúlyozza, hogy az egyenlőséget előmozdító energiavállalatok vonzóbb munkakörnyezetet jelentenek valamennyi alkalmazottjuk és potenciális munkavállalóik számára;
47. üdvözli azokat a kezdeményezéseket, amelyek arra ösztönzik a nőket, hogy nap-, szél-, geotermikus és vízenergiával foglalkozó vállalkozókká váljanak, mivel ez az érintett nők és a szélesebb közösség javát szolgálja, és felhívja a tagállamokat, hogy azonosítsák azokat az akadályokat, amelyek gátolják a nőket abban, hogy ezekben az ágazatokban dolgozzanak; annak biztosítására kéri az energiaipari magánvállalatokat, hogy a nap-, a szél-, a geotermikus és a vízenergián alapuló technológiák, valamint az ezzel kapcsolatos újításokat kifejlesztő nők támogatni tudják az energetikai átmenetet;
48. tudomásul veszi az uniós napenergia-stratégiában foglalt egyik fő bizottsági célkitűzést, amely az uniós napenergia-rendszerek versenyképességének és rezilienciájának növelésére irányul; elismeri, hogy a nap-, a szél-, a geotermikus és a vízenergia több nő

---

⁴⁰ [EIGE, A nemek közötti egyenlőség mutatója, 2023.](#)

számára biztosít hozzáférést az energiához, különösen a vidéki térségekben; hangsúlyozza, hogy a biztonságos és zaklatástól mentes nyilvános terek előmozdítása érdekében be kell építeni a nőknek a világítás használatával kapcsolatos biztonsági aggályait a városi és mobilitási politikák kialakítása és tervezése során;

49. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy kötelezzék el magukat a nemi szempontokat figyelembe vevő költségvetés-tervezés mellett, és biztosítsák, hogy e szempontokat az EU teljes költségvetésére vonatkozóan alkalmazzák, valamint hogy az Európai Számvevőszék ajánlásait teljes mértékben végrehajtsák, többek között a jelenlegi többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása során;

◦

◦ ◦

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Megélhetési és energiaválság – a nőket sújtja leginkább

Európa jelenleg a közelmúlt történelmében szinte példa nélküli mértékű megélhetési és energiaválságot él át. Az emberek kontinensszerte a megélhetésért küzdenek, és választani kényszerülnek a között, hogy fűtsenek vagy egyenek.

2022 elején, a Covid-világjárványt követően az Európai Unió felkészült arra, hogy „munkához láss[on], és környezetkímélőbbé, digitalizáltabbá és ellenállóbbá tegy[e] Európát”¹. Február 24-én azonban Oroszország megtámadta Ukrajnát.

Az Oroszország által Ukrajna és népe ellen vívott háború által okozott mérhetetlen emberi szenvedés mellett a háború jelentősen befolyásolta az ellátási láncokat, ami az energia- és élelmiszerárak megugrását, valamint az infláció kiugró növekedését okozta. 2022-ben az inflációs ráták arra késztették az Európai Központi Bankot, hogy 11 év óta először emelje a kamatlábakat.

Sajnos az infláció megugrására azelőtt került sor, hogy a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportok kiheverték volna a Covid-világjárványt, és ez tovább rontotta sok európai polgár életkörülményeit.

A megemelkedett megélhetési költségek és energiaár-emelkedés miatt most háztartások milliói szorulnak segítségre. A számok mögé nézve azonban a szegénység női arca tűnik elő.

A nők Európa-szerte több társadalmi-gazdasági kihívással és magasabb szegénységi szinttel néznek szembe, mint a férfiak. Általában a nők munkája bizonytalanabb, a fizetésük alacsonyabb, és nagyobb valószínűséggel végeznek fizetetlen gyermekgondozási munkát. Az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a foglalkoztatáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében a nők egyes csoportjai a megkülönböztetés egymást is átfedő formáival szembesülnek. Ezek közé tartoznak a 65 év feletti nők, a fogyatékkal élő nők és az etnikai kisebbségekhez tartozó nők.

A Covid19-járvány óta a férfiak és nők közötti egyenlőtlenségek növekedtek, és a jelenlegi megélhetési válság aránytalanul nagy mértékben érinti a nőket, mivel alacsonyabb az átlagjövedelmük, nem rendelkeznek megfelelő minőségű és hatékony lakhatással, és függnek a szociális juttatásoktól. A válság előtt, 2021-ben több mint 20 millióval több nő élt a szegénységi küszöb alatt az EU-ban, mint férfi. A fejlődés jelenlegi üteme mellett az EU legalább 60 évre van attól, hogy elérje a nemek közötti egyenlőséget².

Ursula von der Leyen megígérte, hogy „senki sem marad le”, azonban megfélekedett a zöld megállapodásról

Tudjuk, hogy a nőket nagyobb mértékben fenyegeti az energiaszegénység – a megfizethető energiaforrásokhoz való hozzáférés hiányának – veszélye. E problémát uniós szinten is kihívásként ismerik el. Az Európai Bizottság szerint az energiaszegénység Európa-szerte

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_hu

² <https://sdgwatcheurope.org/cost-of-living-crisis-exacerbates-poverty-for-women-in-europe/>

széles körben elterjedt probléma, mivel 50–125 millió ember nem képes megfelelő beltéri hőkomfortérzetet biztosítani”.

Arról azonban kevés adat áll rendelkezésre, hogy milyen hatással van az energiaszegénység a férfiakra és a nőkre az EU-ban. Csupán néhány tagállam fogadott el fogalommeghatározásokat az energiaszegénységre és az energiaszegénység mutatóira vonatkozóan, de általában ezek sem veszik figyelembe nemi szempontokat.

Az Európai Parlament már 2016-ban elfogadott egy állásfoglalást az energiához való hozzáférésről, amelyben felszólított arra, hogy minden energiapolitikai intézkedésben vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőség dimenzióját. Sajnos az Európai Parlament számos felhívása és a Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen azon ígérete ellenére, miszerint az európai zöld megállapodás „senkit sem hagy hátra”, kevés előrelépés történt.

Annak ellenére, hogy a jelenlegi bizottság elkötelezte magát amellett, hogy a nemek közötti egyenlőséget minden fontosabb kezdeményezésébe beépíti, a nemek közötti egyenlőség és az európai zöld megállapodás szakpolitikai területei, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz közötti kapcsolatok nem megfelelőek.

A gyakorlatban, amit az Európai Bizottság eddig a zöld megállapodás terén megvalósított, az EU által finanszírozott, nemi szempontokat figyelmen kívül hagyó zöld átmenetként írható le, ami azzal fenyeget, hogy felerősíti a meglévő nemek közötti és az egymást átfedő egyenlőtlenségeket.

Az Európai Számvevőszék 10/2021. sz., „*A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje*” című különjelentése szintén megerősíti azt a tényt, hogy a Bizottság nem tartja tiszteletben a szerződésen alapuló azon kötelezettségét, hogy a szakpolitikai döntéshozatal és végrehajtás minden területén előmozdítsa a nők és férfiak közötti egyenlőséget. A jelentés megállapítja, hogy a mutatók és a nemek szerinti bontású adatok gyakran hiányoznak a szakpolitikák kidolgozásából, és akadályozzák a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elemzését³. Ennek következtében a zöld megállapodással kapcsolatos kezdeményezések és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nem biztosítja a nemek közötti egyenlőséget.

Emellett az EIGE Nemek közötti egyenlőségi mutató, 2023: A nemek közötti egyenlőség és az európai zöld megállapodás” című dokumentum szintén kiemeli a jó minőségű adatok hiányát, és megállapítja, hogy a jelenlegi mutatók nem felelnek meg a célnak. Túl gyakori, hogy az adatok nem állnak rendelkezésre nemek szerinti bontásban, és a mutatók nem veszik figyelembe a nemi szempontokat. Ennek következtében a rendelkezésre álló uniós statisztikák nem mérik a nemek közötti egyenlőség interszekcionális szempontjából releváns kérdéseket.

A bizonyítékok hiánya kulcsfontosságú kihívást jelent a Bizottság számára, ha komolyan gondolja, hogy teljesíteni kívánja a „senkit sem hagyunk hátra” célkitűzését. Ahhoz, hogy a nők és férfiak eltérő igényeit és problémáit sikeresen figyelembe lehessen venni az európai zöld megállapodást megvalósító szakpolitikákban, szükség van az interszekcionális tények ismeretére. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy egyenlő hozzáférést biztosítsunk a történelmileg egyedülálló finanszírozáshoz és a zöld átmenet által kínált nagyszerű lehetőségekhez.

A zöld megállapodásnak előtérbe kell helyeznie a társadalmi méltányosságot a nemi

---

³ <https://www.eca.europa.eu/hu/publications?did=58678>

szempontú szegénység kezelése érdekében

Európa ismét vészhelyzetben működik, és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függősége és az ingadozó energiapiac miatt jelentős energiaválsággal néz szembe.

Az európai zöld megállapodás és az energiapolitikánk szociális vonatkozásai kulcsfontosságúak az uniós éghajlat-politikai célok teljesítése és az Ukrajna elleni orosz háború társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése szempontjából.

Jelenleg a legkiszolgáltatottabb uniós polgárok fizetik meg a fosszilis energiahordozóktól függő energiarendszerünk bizonytalanságának árát. A szegénységnek női arca van, és már 2021-ben, a jelenlegi válság előtt is több mint 20 millióval több nő élt a szegénységi küszöb alatt az EU-ban, mint férfi.

Az Európai Parlament több határozott nyilatkozatot is tett a nemek közötti egyenlőséggel és az energetikai átállással kapcsolatban. A Parlament 2022. február 17-i állásfoglalásában elismerte, hogy a nők még mindig strukturális és kulturális akadályokba ütköznek az energetikai és éghajlatvédelmi átállás megvalósításának valamennyi aspektusában való részvétel tekintetében⁴.

A strukturális problémák strukturális megoldásokat igényelnek. Ezért a nemi szempontú szegénység növekedése elleni küzdelem érdekében az uniós szakpolitikák kialakításában tükröződnie kell az interszekcionális adatoknak és a nemek közötti egyenlőtlenségeket figyelembe vevő megközelítésnek. Az európai zöld megállapodás végrehajtása lehetőséget nyújt arra, hogy teljesítsük a nemek közötti egyenlőség és az interszekcionális szempontok érvényesítésére vonatkozó kötelezettségvállalást az EU valamennyi tevékenységében, így az uniós költségvetési folyamatban is.

A jelentés számos olyan intézkedést ismertet, amelyek célja a nemi szempontú szegénység növekedése elleni küzdelem, és megismétli az Európai Parlament számos, az Európai Bizottsághoz intézett felhívását, miszerint teljesítse ígéretét, és biztosítsa, hogy a zöld energiára való átállás mindenki számára működőképes legyen.

Összefoglalva, a társadalmilag igazságos zöld átmenet biztosítása elengedhetetlen előfeltétele a zöld megállapodás sikerének és a nemek közötti egyenlőség Európai Unión belüli megvalósításának.

---

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-02-17_HU.html

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE,
AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az eljárási szabályzat I. melléklete 8. cikkének megfelelően az előadó kijelenti, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentés elkészítése során annak bizottsági ülésen történő elfogadásáig:

Szervezetet és/vagy személy
Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE)
Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (EUROFOUND)
-
A következő felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Date adopted	30.11.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 20 - : 2 0 : 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Isabella Adinolfi, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Abir Al-Sahlani, Marina Kaljurand, Aušra Maldeikienė, Silvia Modig, Susana Solís Pérez, Pernille Weiss, Angelika Winzig
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Helmut Geuking, Pär Holmgren, France Jamet, Grace O'Sullivan, Tomáš Zdechovský

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

20	+
PPE	Adinolfi Isabella, Fitzgerald Frances, Geuking Helmut, Maldeikiene Ausra, Schneider Christine, Weiss Pernille, Winzig Angelika, Zdechovský Tomáš
Renew	Solís Pérez Susana
S&D	Biedron Robert, Blinkeviciute Vilija, Gálvez Muñoz Lina, Kaljurand Marina, Maxová Radka, Noichl Maria, Ohlsson Carina, Picierno Pina
The Left	Modig Silvia
Verts/ALE	Holmgren Pär, O'Sullivan Grace

2	-
ECR	Nissinen Johan, de la Pisa Carrión Margarita

3	0
ID	Jamet France, Rossi Maria Veronica
Renew	Al-Sahlani Abir

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás